

261. Krúdy Gyula

261

651

A harmincas évekre azután már az első Magyarország helyzete is megváltozott, sőt kifejezetten meggyengült. Addig viszont inkább csak áttételes vitát folytathattak vele a háború előtti liberalizmus neveltjei. Voltak szépírók, akik viszonylag kis sérülésekkel vészelték át az 1920-as évet. Mindenekelőtt Krúdy, aki nem mutatott különösebb érzékenységet a korszak iránt. Igaz, az újkonzervativizmusnak talán némi szerepe abban, hogy olyan történeti trilógiát írt, amelyben két Habsburg — II. Lajos felesége, Mária és I. Ferdinánd — állt a középpontban, a *Három király* (1927—1930) azonban nem igazán jellemző, s nem is nagyon sikerült műve. Ami e korszak számtalan alkotása közül maradandó, az egyenes folytatása az előző évtizedben megkezdett kísérletezésnek. Különösen azok a munkái kiemelkedő teljesítmények, amelyek ugyanannak a történetnek két nézőpontból megírt vál-

tozatai, mint az *Utolsó szivar az Arabs szürkénél*, illetve *A hírlapíró és a halál* (mindkettő 1928), valamint a késleltetést már-már groteszk módon fokozó *Boldogult urfikoromban* (1930).

A húszas évek gyakorlatias szelleme meglehetősen ellentétben állt Krúdy múltba forduló alkatával. Ezért is veszíthette el népszerűségét.